

I CONGRÈS DE LA RESPONSABILITAT SOCIAL DE LES PETITES I MITJANES EMPRESSES

Palma de Mallorca 24 i 25 d'octubre 2008

Organitza:

Patrocina:

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Treball i Formació

Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa

Cofinancia:

Català

Castellano

PRESENTACIÓ

OBJECTIUS

PROGRAMA

COMITÈ ASSESSOR

DOCUMENTACIÓ

PRESENTACIÓN

OBJETIVOS

PROGRAMA

COMITÉ ASESOR

DOCUMENTACIÓN

PRESENTACIÓ

El fenomen de la Responsabilitat Social de les Empreses (RSE) es troba en l'actualitat en un moment d'eclosió i creixent presència pública. Les iniciatives de la Direcció General d'Empresa de la Unió Europea, les conclusions i recomanacions de la Subcomissió del Congrés dels Diputats, la creació del Consell estatal de RSE, o a les Illes Balears l'existència de la primera Direcció general de RSC, apunten clarament en aquesta direcció. Però a més de l'impuls institucional, la RSE té una presència creixent als mitjans de comunicació, en el món acadèmic, en el diàleg social i per descomptat també entre el nostre teixit empresarial.

Tot i que el fenomen de la RSE ha sorgit sobretot de grans empreses, si les empreses petites i mitjanes i les microempreses no s'incorporen al fenomen de la RSE aquesta no podrà desenvolupar tot el seu potencial, ja que no arribaria a una part molt significativa del nostre teixit empresarial (a Espanya el 94% de les empreses tenen menys de 10 treballadors).

Tenim el convenciment que la incorporació de les petites i mitjanes empreses a les pràctiques de RSE ha de sorgir d'estratègies pro-actives d'innovació i anticipació a les noves demandes de la societat, més que de l'efecte arrossegament a través de la cadena de proveïments de grans empreses amb polítiques de RSE. Al contrari del que podria semblar en un principi, les petites i mitjanes empreses es troben ben posicionades per desenvolupar polítiques de RSE; i les pràctiques de RSE, tot i que no sempre siguin identificades com a tals, són habituals en moltes petites i mitjanes empreses.

Aquesta bona posició es produeix perquè les microempreses i les empreses petites i mitjanes són empreses de proximitat, i habitualment tenen una relació estreta amb la comunitat en la qual desenvolupen la seva activitat. Un enfocament de la RSE basat en la proximitat centra la funció social de l'empresa en l'establiment de bones relacions de veïnatge amb el seu entorn. Les bones relacions de veïnatge generen confiança en la comunitat, contribuint a la millora de la reputació i de la capacitat de supervivència de les empreses, també en un context de desacceleració econòmica.

Per altra banda, les petites i mitjanes empreses poden ser empreses molt àgils, amb una gran capacitat d'adaptació als canvis, a causa de la seva estructura flexible i poc burocratitzada. Això no lleva que es trobin amb dificultats específiques per escometre polítiques de RSE, sobretot en relació a la necessitat de dissenyar instruments de gestió, avaluació i comunicació al seu abast, a les limitacions de recursos i a la manca de formació i de coneixements.

És per aquest motiu que és necessària l'articulació d'estratègies col·lectives específiques per a microempreses i petites i mitjanes empreses, que siguin capaces de superar les seves limitacions. Només així podrem avançar cap a una economia i unes empreses més centrades en les necessitats de la societat.

OBJECTIUS

Objectius generals:

- Oferir un debat d'idees sobre el recorregut de la RSE en l'àmbit de les petites i mitjanes empreses a partir de les aportacions dels diferents actors implicats.
- Presentar experiències pràctiques de RSE en petites i mitjanes empreses, a fi d'afavorir l'efecte multiplicador de les bones pràctiques entre el teixit empresarial espanyol i de les Illes Balears.
- Presentar un panorama de les actuacions futures en relació a la RSE en petites i mitjanes empreses, comptant amb tots els actors implicats.

Objectius específics:

- Defensar un nou model d'empresa més centrat en les necessitats de la societat. Donar visibilitat al paper de les microempreses i de les empreses petites i mitjanes en el fenomen de la RSE.
- Prendre consciència que les petites i mitjanes empreses, a causa de les relacions de proximitat que estableixen amb el seu entorn, poden actuar com a motor de la RSE, contribuint així a una major cohesió social.
- Defensar la necessitat de disposar d'instruments de gestió i avaluació específics per a petites i mitjanes empreses, que tenguin en compte les seves limitacions.
- Difondre bones pràctiques de RSE en petites i mitjanes empreses i en les empreses de l'Eticentre.
- Contribuir a l'articulació d'una xarxa estatal d'organitzacions que promouen la RSE en petites i mitjanes empreses.
- Difondre els plans d'actuació del Govern de l'Estat i del Govern de les Illes Balears en relació a la RSE.
- Debatre sobre polítiques de sostenibilitat ambiental, així com d'igualtat entre homes i dones i de conciliació de la vida familiar i laboral, i les seves especificitats en l'àmbit de les petites i mitjanes empreses.

PROGRAMA

LLOC DE REALITZACIÓ: Caixa-Fòrum Palma (Dia 24, Saló d'Actes, sòtan 1; dia 25, Sa-la Anglada Camarasa, 1r pis)

DIVENDRES 24 D'OCTUBRE

09:30 hores

Inauguració a càrrec de

- Sr. Bernat Vicens Vich, president d'Eticentre
- Hble. Sra. Joana M. Barceló i Martí, consellera de Treball i Formació

10:00 hores

Bloc 1: PAPER DE LES PETITES I MITJANES EMPRESES EN LA RSE

Conferències a càrrec de:

- Sr. Bernat Vicens, president d'Eticentre
- Sr. Germán Granda, director de Forética

Presentació a càrrec del Sr. Juli Mascaró del Fòrum d'RSC de Menorca

11:00 hores

Pausa – cafè

11:30 hores

Bloc 2: MOMENT ACTUAL DE LA RSE A EUROPA, ESPANYA I LES ILLES BALEARS

Conferència a càrrec de:

- Sr. Roberto Ballester, gerent de la Fundación Etnor

Taula rodona d'iniciatives públiques:

- Sr. Javier Blas, Illeslex Abogados
- Sr. Antonio Fernández Ecker, Subdirector general de Fomento Empresarial de la Direcció General de PIMES del Ministeri d'Indústria
- Sra. María Durán Febrer, directora general de Responsabilitat Social Corporativa de la Conselleria de Treball i Formació

Moderador: Sr. Joan Gual de Torrella, president de la Cambra de Comerç de Mallorca

13:30 hores

PRESENTACIÓ DE L'ACORD DE CONCERTACIÓ EN MATÈRIA D'OCUPACIÓ: RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA

- A càrrec de la Hble. Sra. Joana M. Barceló i Martí, consellera de Treball i Formació

14:00 hores

Pausa – dinar

16:00 hores

Bloc 3: INSTRUMENTS DE GESTIÓ DE LA RSE EN PETITES I MITJANES EMPRESSES

Presentacions a càrrec de:

- Sr. Koldo Piñera, Egiera, Associació per a la promoció de la responsabilitat social de l'empresa (Biscaia)
- Sr. José Joya Roldán, Projecte "Entorn responsable" d'integració de la RSE en petites i mitjanes empreses d'Andalusia
- Sr. Pere Albertí, "Balanç social de les cooperatives"
- Sra. Lorena Torró, responsable de RSE de la Confederació de Cooperatives de Catalunya: "RSEcoop, eina de RSE per a l'economia social"

Moderadora: Sra. Isabel Roser, responsable del Programa de RSE de la Fundación Carolina

DISSABTE 25 D'OCTUBRE

10:00 hores

Bloc 4: BONES PRÀCTIQUES DE RSE EN PETITES I MITJANES EMPRESSES

Taula rodona:

- Sr. Jordi López, d'Eticentre
- Sr. Josep Oliver, president de CAEB: el Departament de Medi Ambient de CAEB
- Sr. Jordi Fabà, director de Responsabilitat Corporativa de "la Caixa": aliança empresarial per la vacunació infantil
- Sr. Macià Blázquez, president Interinsular del GOB
- Sr. Xavier Ramis, de PIME Balears
- Sr. Juli Mascaró, del Fòrum d'RSC de Menorca

Moderador: Sr. Aleix Calveras, UIB

11:30 hores

Pausa - cafè

12:00 hores

PRESENTACIÓ DEL CONSELL ESTATAL D'RSE

- Conferència a càrrec del Sr. Juan José Barrera, director general d'Economia Social, Treball Autònom i Responsabilitat Social Empresarial del Ministeri de Treball i Immigració.

Presentació a càrrec del Sr. Pere G. Coli, president de l'associació Joves Empresaris de Balears

12:30 hores

Bloc 5: LES PETITES I MITJANES EMPRESES I LES POLÍTIQUES D'IGUALTAT I CONCILIACIÓ

Conferència a càrrec de:

- Sra. Teresa Blat Gimeno, subdirectora general de programes del Instituto de la Mujer

Taula rodona sobre polítiques d'igualtat i conciliació a les petites i mitjanes empreses:

- Sra. Vicenta Mengual, regidora de polítiques d'igualtat de l'Ajuntament d'Eivissa: projecte Eivissa Crea de la Iniciativa Comunitària EQUAL
- Sra. Lila Thomàs, Directora de l'Institut de la Dona
- Sra. María Hernández (Teis) i Sr. José Manuel Sedano (Aenor): projecte “Empresa familiarment responsable”
- Sra. Yolanda Besteiro, vocal de gènere de l'Observatori d'RSC

Moderadora: Sra. Joana Maria Ferrer

14:00 hores

Bloc 6: CONCLUSIONS, DECLARACIÓ PÚBLICA SOBRE EL PAPER DE LES PETITES I MITJANES EMPRESES EN LA RSE

- Sr. Jordi López, gerent d'Eticentre
- Sr. Bernat Vicens, president d'Eticentre
- Sra. Maria Duran, directora general d'RSC

ACTIVITATS PARAL·LELES:

- Recepció amb el president de les Illes Balears, M. Hble. Sr. Francesc Antich i Oliver; dia 23 d'octubre a les 17:00 hores al Consolat de la Mar
- Reunió d'organitzacions de l'Estat que treballen la RSE en petites i mitjanes empreses. Prevista per al dijous dia 23 d'octubre de les 17:30 a les 19:30 hores a la Conselleria de Treball

COMITÈ ASSESSOR

- Cambra de Comerç de Mallorca
- Consell Econòmic i Social
- Ajuntament de Palma
- Institut d'Innovació Empresarial, Conselleria de Comerç, Indústria i Energia
- Universitat de les Illes Balears
- Fòrum d'RSC de Menorca-AELIB
- Institut Balear de la Dona
- Associació Joves Empresaris de Balears
- Confederació PIME Balears
- Federació de Associacions Empresarials de Balears (CAEB)
- Unió General de Treballadors (UGT)
- Institut Mallorquí de Afers Socials (IMAS), Consell de Mallorca
- Fundación Carolina
- Media Responsable

El comitè assessor té una doble funció:

- Per una banda té un caràcter consultiu, motiu pel qual s'ha reunit per donar el vistiplau a la programació definitiva del Congrés
- Per altra banda, també serveix per donar suport a la difusió del Congrés, motiu pel qual les organitzacions i institucions implicades es comprometen a fer difusió del Congrés

DOCUMENTACIÓ

- Declaració final

Des d'aquí pots descarregar les presentacions exposades en el Congrés, en format pdf

- Bernat Vicens
- German Granda
- Roberto Ballester
- Maria Durán
- Joana M. Barceló
- Koldo Piñera
- José Joya
- Lorena Torró
- Teresa Blat
- Mariví Mengual
- María Hernández
- José Manuel Sedano
- Yolanda Besteiro

PRESENTACIÓN

El fenómeno de la Responsabilidad Social de las Empresas (RSE) se encuentra en la actualidad en un momento de eclosión y creciente presencia pública. Las iniciativas de la Dirección General de Empresa de la Unión Europea, las conclusiones y recomendaciones de la Subcomisión del Congreso de los Diputados, la creación del Consejo estatal de RSE, o en las Islas Baleares la existencia de la primera Dirección general de RSC, apuntan claramente en esta dirección. Pero además del impulso institucional, la RSE tiene una presencia creciente en los medios de comunicación, en el mundo académico, en el diálogo social y por descontado también entre nuestro tejido empresarial.

A pesar que el fenómeno de la RSE ha surgido sobretodo de grandes empresas, si las empresas pequeñas y medianas y las microempresas no se incorporan al fenómeno de la RSE esta no podrá desarrollar todo su potencial, ya que no llegaría a una parte muy significativa de nuestro tejido empresarial (en España el 94% de las empresas tienen menos de 10 trabajadores).

Tenemos el convencimiento que la incorporación de las pequeñas y medianas empresas a las prácticas de RSE ha de surgir de estrategias pro-activas de innovación y anticipación a las nuevas demandas de la sociedad, más que del efecto arrastre a través de la cadena de proveedores de grandes empresas con políticas de RSE. Al contrario de lo que podría parecer en un principio, las pequeñas y medianas empresas se encuentran bien posicionadas para desarrollar políticas de RSE; y las prácticas de RSE, a pesar que no siempre sean identificadas como tales, son habituales en muchas pequeñas y medianas empresas.

Esta buena posición se produce porque las microempresas y las empresas pequeñas y medianas son empresas de proximidad, y habitualmente tienen una relación estrecha con la comunidad en la que desarrollan su actividad. Un enfoque de la RSE basado en la proximidad centra la función social de la empresa en el establecimiento de buenas relaciones de vecindad con su entorno. Las buenas relaciones de vecindad generan confianza en la comunidad, contribuyendo a la mejora de la reputación y de la capacidad de supervivencia de las empresas, también en un contexto de desaceleración económica.

Por otra parte, las pequeñas y medianas empresas pueden ser empresas muy ágiles, con una gran capacidad de adaptación a los cambios, a causa de su estructura flexible y poco burocratizada. Esto no quita que se encuentren con dificultades específicas para acometer políticas de RSE, sobretodo en relación a la necesidad de diseñar instrumentos de gestión, evaluación y comunicación a su alcance, a las limitaciones de recursos y a la falta de formación y de conocimientos.

Es por este motivo que es necesaria la articulación de estrategias colectivas específicas para microempresas y pequeñas y medianas empresas, que sean capaces de superar sus limitaciones. Sólo así podremos avanzar hacia una economía y unas empresas más centradas en las necesidades de la sociedad.

OBJETIVOS

Objetivos generales:

- Ofrecer un debate de ideas sobre el recorrido de la RSE en el ámbito de las pequeñas y medianas empresas a partir de las aportaciones de los diferentes actores implicados.
- Presentar experiencias prácticas de RSE en pequeñas y medianas empresas, a fin de favorecer el efecto multiplicador de las buenas prácticas entre el tejido empresarial español y de las Islas Baleares.
- Presentar un panorama de las actuaciones futuras en relación a la RSE en pequeñas y medianas empresas, contando con todos los actores implicados.

Objetivos específicos:

- Defender un nuevo modelo de empresa más centrado en las necesidades de la sociedad.
- Dar visibilidad al papel de las microempresas y de las empresas pequeñas y medianas en el fenómeno de la RSE.
- Tomar conciencia que las pequeñas y medianas empresas, a causa de las relaciones de proximidad que establecen con su entorno, pueden actuar como motor de la RSE, contribuyendo así a una mayor cohesión social.
- Defender la necesidad de disponer de instrumentos de gestión y evaluación específicos para pequeñas y medianas empresas, que tengan en cuenta sus limitaciones.
- Difundir buenas prácticas de RSE en pequeñas y medianas empresas y en las empresas del Eticentre.
- Contribuir a la articulación de una red estatal de organizaciones que promueven la RSE en pequeñas y medianas empresas.
- Difundir los planes de actuación del Gobierno de España y del Gobierno de las Islas Baleares en relación a la RSE.
- Debatir sobre políticas de sostenibilidad ambiental, así como de igualdad entre hombres y mujeres y de conciliación de la vida familiar y laboral, y sus especificidades en el ámbito de las pequeñas y medianas empresas.

PROGRAMA

LUGAR DE REALIZACIÓN: Caixa-Fórum Palma (Día 24, Salón de Actos, sótano 1; día 25, Sala Anglada Camarasa, 1r piso)

VIERNES 24 DE OCTUBRE

09:30 h.

Inauguración a cargo de:

Sr. Bernat Vicens, presidente de Eticentre

Hble. Sra. Joana M. Barceló i Martí, consejera de Trabajo y Formación

10:00 h:

Bloque 1: PAPEL DE LAS PEQUEÑAS Y MEDIANAS EMPRESAS EN LA RSE

Conferencias a cargo de:

- Sr. Bernat Vicens, Presidente del Eticentre
- Sr. Germán Granda, director de Forética

Presentación a cargo del Sr. Juli Mascaró del Foro de RSC de Menorca

11:00 h

Pausa – café

11:30 horas

Bloque 2: MOMENTO ACTUAL DE LA RSE EN EUROPA, ESPAÑA Y EN LAS ISLAS BALEARES

Conferencia a cargo de:

- Sr. Roberto Ballester, gerente de la Fundación Etnor

Mesa redonda de iniciativas públicas:

- Sr. Javier Blas, Illeslex Abogados
- Sr. Antonio Fernández Ecker, subdirector general de Fomento Empresarial de la Dirección General de PYMES del Ministerio de Industria
- Sra. María Duran Febrer, directora general de Responsabilidad Social Corporativa de la Consejería de Trabajo y Formación

Moderador: Sr. Joan Gual de Torrella, presidente de la Cámara de Comercio de Mallorca
13:30 horas

PRESENTACIÓN DEL ACUERDO DE CONCERTACIÓN EN MATERIA DE EMPLEO: RESPONSABILIDAD SOCIAL CORPORATIVA

- A cargo de la Hble. Sra. Joana M. Barceló i Martí, consejera de Trabajo y Formación

14:00 horas

Pausa – comida

16:00 h

Bloque 3: INSTRUMENTOS DE GESTIÓN DE LA RSE EN PEQUEÑAS Y MEDIANAS EMPRESAS

Presentaciones a cargo de:

- Sr. Koldo Piñera, Egiera, Asociación para la promoción de la responsabilidad social de la empresa (Vizcaya)
- Sr. José Joya Roldán, Proyecto "entorno responsable" de integración de la RSE en pequeñas y medianas empresas de Andalucía
- Sr. Pere Albertí, balance social de las cooperativas
- Sra. Lorena Torró, responsable de RSE de la Confederación de Cooperativas de Catalunya: "RSEcoop, herramienta de RSE para la economía social"

Moderadora: Sra. Isabel Roser, responsable del Programa de RSE de la Fundación Carolina

SÁBADO 25 DE OCTUBRE

10:00 h

Bloque 4: BUENAS PRÁCTICAS DE RSE EN PEQUEÑAS Y MEDIANAS EMPRESAS

Mesa redonda:

- Sr. Jordi López, de Eticentre
- Sr. Josep Oliver, presidente de CAEB: el Departamento de Medio Ambiente de CAEB
- Sr. Jordi Fabà: director de Responsabilidad Corporativa de "la Caixa": alianza empresarial por la vacunación infantil
- Sr. Macià Blázquez: presidente interinsular del GOB
- Sr. Xavier Ramis, de PIME Baleares
- Sr. Juli Mascaró, del Foro de RSC de Menorca

Moderador: Sr. Aleix Calveras, UIB

11:30 horas

Pausa – café

12:00h

PRESENTACIÓN DEL CONSEJO ESTATAL DE RSE

- Conferencia a cargo de Juan José Barrera, Director general de economía social y responsabilidad social empresarial del Ministerio de Trabajo e Inmigración

Presentación a cargo del Sr. Pere G. Coli, presidente de la asociación Jóvenes Empresarios de Baleares

12:30 horas

Bloque 5: LAS PEQUEÑAS Y MEDIANAS EMPRESAS Y LAS POLÍTICAS DE IGUALDAD Y CONCILIACIÓN

Conferencia a cargo de:

- Sra. Teresa Blat Gimeno, subdirectora general de programas del Instituto de la Mujer.

Mesa redonda sobre políticas de igualdad y conciliación en las pequeñas y medianas empresas:

- Sra. Vicenta Mengual, concejal de políticas de igualdad del Ayuntamiento de Ibiza: proyecto “Ibiza Crea” de la Iniciativa Comunitaria EQUAL.
- Sra. Lila Thomàs, directora del Instituto Balear de la Mujer
- Sra. María Hernández (Teis) y Sr. José Manuel Sedano (Aenor): proyecto “Empresa familiarmente responsable”
- Sra. Yolanda Besteiro, vocal de género del Observatorio de RSC.

Moderadora: Sra. Joana Maria Ferrer

14:00 horas

Bloque 6: CONCLUSIONES, DECLARACIÓN PÚBLICA SOBRE EL PAPEL DE LAS PEQUEÑAS Y MEDIANAS EMPRESAS EN LA RSE

- Sr. Jordi López, gerente del Eticentre
- Sr. Bernat Vicens, presidente del Eticentre
- Sra. Maria Duran, directora general de RSC

ACTIVIDADES PARALELAS:

- Recepción con el presidente de las Islas Baleares, M. Hble. Sr. Francesc Antich i Oliver; día 23 de octubre a les 17:00 horas en el Consolat de la Mar.
- Reunión de organizaciones españolas que trabajan la RSE en pequeñas y medianas empresas. Prevista para el jueves día 23 de octubre de las 17:30 a las 19:30 horas en LS Consejería de Trabajo

COMITÉ ASESOR

- Cámara de Comercio de Mallorca
- Consejo Económico y Social
- Ayuntamiento de Palma
- Instituto de Innovación Empresarial, Consejería de Comercio, Industria y Energía
- Universidad de las Islas Baleares
- Foro de RSC de Menorca-AELIB
- Instituto Balear de la Mujer
- Asociación Jóvenes Empresarios de Baleares
- Confederación PYME Baleares
- Confederación de Asociaciones Empresariales de Baleares (CAEB)
- Unión General de Trabajadores (UGT)
- Instituto Mallorquín de Asuntos Sociales (IMAS), Consell de Mallorca
- Fundación Carolina
- Media Responsable

El comité asesor tiene una doble función:

- Por una parte tiene un carácter consultivo, motivo por el que se ha reunido para dar el visto bueno a la programación definitiva del Congreso
- Por otra parte, también sirve para dar apoyo a la difusión del Congreso, motivo por el que las organizaciones e instituciones implicadas se comprometen a realizar difusión del Congreso.

DOCUMENTACIÓN

- Declaración final

Desde aquí puedes descargar las presentaciones expuestas en el Congreso, en formato pdf

- Bernat Vicens
- German Granda
- Roberto Ballester
- Maria Durán
- Joana M. Barceló
- Koldo Piñera
- José Joya
- Lorena Torró
- Teresa Blat
- Mariví Mengual
- María Hernández
- José Manuel Sedano
- Yolanda Besteiro